

**Valsts augu aizsardzības dienesta informatīva lapa
par Savienībā reglamentētā nekarantīnas organisma
Aphelenchoides blastophthorus izplatības ierobežošanu un apkarošanu**

Aphelenchoides sp. bojājumu pazīmes ir pundurveidīgi ceri, paresnināti stublāji un ziedneši, izkropļoti ziedpumpuri un ogas. Pati nematode var atrasties uz lapām, ziedos un stublājos, pāriet pa stīgām uz jaunajiem dēstiem.

Aphelenchoides blastophthorus var saglabāties augsnē pēc zinātniskajiem datiem, 2-5 gadus un izplatās ar stīgām, laistāmo ūdeni, apstrādājot zemi ar invadētu tehniku un darbarīkiem. Inficētie augi vājas invāzijas dēļ var neuzrādīt simptomus, tāpēc ieteicams neņemt no iespējami inficētā mātesaugu lauka zemeņu cerus pavairošanai. Pēc zinātniskiem datiem, bojājumi labāk ir saskatāmi otrā gada zemenēm. Bojātie augi atpaliek augšanā, vāji ražo un pakāpeniski aiziet bojā.

Kaitēklis ir mitrumprasīgs, karstās vasaras laikā attīstība ir minimāla. Nematode izplatās galvenokārt ar stādāmo materiālu, pārvietojoties no stāda uz stādu, laistīšanas laikā, ar rasu, lietu, dārza instrumentiem.

Kontrole:

Visiem stādiem, kam ir novēroti *Aphelenchoides blastophthorus* simptomi: uzbiezinātas lapas un kāti, deformācija, nekroze, ir jāiznīcina sadedzinot. Ieteicams iznīcināt arī apkārt slimajam augam esošus stādus.

Nepieciešams novērot mātesaugus un ja tiek konstatēti *Aphelenchoides blastophthorus* simptomi, iznīcināt slimus stādus un neņemt no mātesaugu lauka materiālu augu pavairošanai.

Profilaktiskie pasākumi:

Lai novērstu *Aphelenchoides blastophthorus* izplatīšanas risku, ieteicams ievērot sekojošus profilaktiskus pasākumus:

- izmantot pārbaudītus stādus ar pievienotu augu pasi;
- ievērot augu seku: zemenes nestādīt ātrāk kā pēc 2 gadiem (bet laukā, kur konstatēti inficēti stādi, ne ātrāk kā pēc 5 gadiem);
- iznīcināt nezāles, jo tās var kalpot par starpsaimniekiem kaitīgajiem organismiem;
- izmantot pilienu laistīšanas sistēmu, lai samazinātu augsnes mitrināšanu un kaitēkļu izplatību;
- inficēto un iespējami inficēto augu atlieku iznīcināšana sadedzināšanas ceļā; neizmantojot tās komposta gatavošanai;
- veikt augsnes un substrāta dezinfekciju. Šī metode ir dārga, bet efektīva nelielas invāzijas apkarošanai.

Informācija par zemeņu stādu apstrādi:

Ņemot vērā, ka ir dati par *Aphelenchoides* nematožu bioloģiju ir līdzīgi, informācija par apkarošanas iespējām ar karsto ūdeni un cita informācija par *Aphelenchoides* nematodēm stādaudzētavās:

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/epp.2595>

<https://gd.eppo.int/taxon/APLOBL/documents>